

LUONNOS

**VIESTINTÄVIRASTON PÄÄTÖSLUONNOS YLEISPALVELUYRITYSTEN NI-
MEÄMISESTÄ PUHELIN- JA TIEDONSIIRTOPALVELUJEN TARJONTAAN**

LUONNOS

SISÄLLYSLUETTELO

1. YLEISTÄ	1
2. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET	1
3. YLEISPALVELUVELVOITTEEN PIIRIIN KUULUVAT YLEISET PUHELINPALVELUT	2
4. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS TIETYLLÄ MAANTIETEELLISELLÄ ALUEELLA	6
4.1 Arvioinnin lähtökohdat.....	6
4.2 Yleispalvelun tarjonnan tekniset vaihtoehdot	7
4.3 Tarkasteltavat maantieteelliset alueet	8
4.4. Yleispalvelun tarjonnan maantieteellinen kattavuus.....	9
4.5. Käyttäjän mahdollisuus saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia yleisiä puhelinpalveluja	10
4.5.1 Yleistä.....	10
4.5.2 Eräiden käyttäjien erityisryhmien tarpeiden huomiointi.....	11
4.5.3. Viestintäviraston ja kunnallisten kuluttajaneuvojien käsittelemät valitukset.....	12
4.5.4. Teleyritysten käyttämät vakiosopimusehdot	13
4.6 Palvelujen tarjonta toisistaan riippumattomissa verkoissa	14
4.7 Liittymän toimitusaika	14
4.8 Liittymän hinta.....	15
4.9 Yhteenveto	16
5. YLEISPALVELUYRITYSTEN VALINTA.....	16
5.1 Arvioinnin lähtökohdat.....	16
5.2 Teleyrityksen teknis-taloudelliset edellytykset toimia yleispalveluyrityksenä	18
5.3 Teleyrityksen tarjoamien palvelujen laatu	19
5.4 Teleyritysten hallinnoimien yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuuden vertailu	21
5.5 Teleyrityksen halukkuus toimia yleispalveluyrityksenä.....	21
5.6 Käyttäjien erityisryhmien tarpeiden huomiointi.....	21
5.7 Viestintäviraston päätös yleispalveluyritysten nimeämisestä	22
6. LAINKOHDAT.....	23

LUONNOS

1. YLEISTÄ

Viestintäviraston on viestintämarkkinalain mukaan nimettävä yksi tai useampi teleyritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella.

Yleispalveluyritysten nimeämistarpeen arvioimiseksi Viestintäviraston tulee selvittää tarvittavat tiedot yleispalvelun alueellisesta tarjonnasta, teleyrityksistä sekä kuluttajien mahdollisuuksista tehdä sopimuksia.¹ Viestintävirasto on tätä tarkoitusta laatinut päätösluonnoksen, jossa on arvioitu yleispalveluyrityksen nimeämistarve alueittain sekä nimetty yleispalveluyritykset. Viestintävirasto nimeää tämän päätösluonnoksen luvussa 5.7 yksilöityjen kuntien alueelle yleispalveluyrityksiksi seuraavat teleyritykset:

Alajärven Puhelinosuuskunta, DNA Oy, Elisa Oyj, Härkätien Puhelin Oy, Jakobstadsnejdens Telefon Ab, Kokkolan Puhelin Oy, Mariehamns Telefon Ab, Pohjanmaan Puhelin Oy, TeliaSonera Finland Oyj, Vaasan Läänin Puhelin Oy ja Ålands Telefonandelslag.

Viestintävirasto on lisäksi laatinut perustelumuioston puhelin- ja tiedonsiirto-palveluja tarjoavien yleispalveluyritysten nimeämismenettelyssä, nimeämistarpeen arvioimisessa ja nimeämisessä noudatettavista perusteista (Dnro 693/9240/2007). Nimeämismenettelyä ja nimeämisen perusteita koskeva muistio sekä kooste muistiosta saaduista lausunnoista ja niiden huomioimisesta on tämän selvityksen liitteenä 1. Muistiossa esitetyt periaatteita ja menettelytapoja on sovellettu tässä selvityksessä.

2. SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖKSET

Viestintämarkkinalain (393/2003) yleispalvelua koskevaa sääntelyä uudistettiin 15.2.2007 voimaan tulleella viestintämarkkinalain muutoksella (70/2007). Yleispalvelusta säädetään viestintämarkkinalain 6 a luvussa. Viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevat säännökset perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla (yleispalveludirektiivi)².

Viestintämarkkinalain 59 §:n 1 momentin mukaan Viestintäviraston on päätöksellään nimettävä yksi tai useampi teleyritys, numerotiedotuspalvelua tarjoava yritys tai puhelinluettelopalvelua tarjoava yritys yleispalveluyritykseksi, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella.

Pykälän 2 momentin mukaan nimeämismenettelyn tulee olla tehokas, puolueeton, avoin ja syrjimätön. Yleispalveluyritykseksi tulee nimetä se yritys, jolla on parhaat edellytykset lain 1 §:ssä säädetyt tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan.

Viestintämarkkinalain 60 c §:n 1 momentin mukaan teleyritys, jonka Viestintävirasto on lain 59 §:ssä tarkoitetulla tavalla nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan maantieteellisestä paikasta riippumatta kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Teleyrityksen on toimitettava liittymä kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

¹ HE 150/2006, s. 21.

² 2002/22/EY.

LUONNOS

Viestintämarkkinalain 60 c §:n 2 momentin mukaan tarjottavan liittymän tulee olla sellainen, että siitä voidaan soittaa hätäpuheluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita. Liittymän on lisäksi mahdollistettava tarkoituksenmukainen Internet-yhteys. Teleyritys voi tarjota edellä tarkoitettuja palveluita myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.

Yleispalveluyrityksellä on 60 c §:n 3 momentin mukaan oikeus kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa sopimusta 1 momentissa tarkoitettua liittymästä, jos käyttäjä on asetettu syytteeseen tai viimeisen vuoden aikana tuomittu jonkin teleyrityksen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemisestä taikka jos käyttäjällä on toisen yleispalveluyrityksen liittymän käytöstä aiheutuneita maksamattomia, erääntyneitä ja riidattomia velkoja.

Viestintämarkkinalain 61 §:n 1 momentin mukaan teleyritys saa vaatia kuluttajalta puhelinliittymää koskevasta sopimuksesta ennakkomaksun tai vakuuden vain sopimusta tehtäessä ja vain, jos siihen on ennakoitavissa olevasta maksukyvyttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta seikasta johtuva erityinen syy. Ennakkomaksu tai vakuus ei saa ylittää niiden maksujen yhteismäärää, jotka tarjotuista palveluista arvioidaan kertyvän ennen kuin teleyritys voi estää liittymän käytön maksulaiminlyönnin perusteella.

Viestintämarkkinalain 73 §:n 1 momentin mukaan teleyrityksellä on oikeus rajoittaa puhelinverkon liittymän käyttöä tai sulkea se, jos käyttäjä ei ole maksanut kyseistä liittymää koskevaa erääntyneitä maksua. Sulkemisoikeutta ei kuitenkaan ole, jos: 1) erääntynyt maksu on alle 50 euroa; 2) erääntynyt maksu liittyy muun palvelun kuin viestintäpalvelun vastaanottamiseen; 3) erääntynyt maksu maksetaan kahden viikon kuluessa maksukehotuksen lähettämisestä; 4) kuluttaja osoittaa maksun laiminlyönnin johtuvan sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta kuluttajasta riippumattomasta syystä ja erääntynyt maksu maksetaan kuukauden kuluessa maksukehotuksen lähettämisestä; 5) käyttäjä tekee muistutuksen laskusta ennen eräpäivää ja maksaa riidattoman osan laskusta määräajassa.

Pykälän 2 momentin mukaan teleyrityksellä on oikeus sulkea liittymä tai rajoittaa sen käyttöä myös, jos: 1) käyttäjä on asetettu konkurssiin tai viranomaisen on todennut hänet muutoin maksukyvyttömäksi eikä käyttäjä aseta kohtuullista vakuutta. 2) käyttäjä ei kehotuksesta huolimatta noudata muita sopimusehtoja; tai 3) käyttäjä on asetettu syytteeseen liittymää hyväksi käyttäen tehdystä tietoliikenteen häiritsemisestä.

3. YLEISPALVELUVELVOITTEEN PIIRIIN KUULUVAT YLEISET PUHELINPALVELUT

Teleyritys, jonka Viestintävirasto nimennyt yleisissä puhelinpalveluissa yleispalvelun tarjoajaksi, on velvollinen tarjoamaan käyttäjälle liittymän yleiseen viestintäverkkoon tämän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa.

Käyttäjälle tarjotun liittymän tulee viestintämarkkinalain mukaan olla sellainen, että sillä voidaan soittaa hätäpuheluita, soittaa ja vastaanottaa kotimaan ja ulkomaan puheluita sekä käyttää muita tavanomaisia puhelinpalveluita.

Viestintämarkkinalain 60 c §:llä on pantu täytäntöön EY:n yleispalveludirektiivin 4 artikla. Tämän artiklan lisäksi yleispalveludirektiivin 10 artiklassa ja direktiivin liitteessä I on määritelty eräitä liittymän lisäominaisuuksia ja -palveluita, joita yleispalveluyrityksen on tarjottava tilaajille. Tällaisia toimin-

LUONNOS

toja ja palveluja ovat direktiivin liitteen I mukaan eritelty laskutus, valikoiva lähtevien puhelujen esto maksutta, ennakkomaksujärjestelmät, liittymämaksujen suorittaminen maksuerinä sekä eräät sellaisiin toimenpiteisiin kohdistuvat rajoitukset, joihin teleyritys voi ryhtyä laskujen laiminlyönnin johdosta. Yleispalveludirektiivin erikoistoimintoja ja palveluja koskeva sääntely on Suomessa pantu täytäntöön pääasiassa viestintämarkkinalain käyttäjän oikeuksia koskevaan 7 lukuun sisältyvillä kaikkiin puhelinverkossa toimiviin teleyrityksiin kohdistuvilla säännöksillä.

Edellä mainittujen viestintämarkkinalain ja yleispalveludirektiivin säännösten perusteella Viestintävirasto katsoo, että yleispalveluyrityksen käyttäjälle tarjoamissa yleisissä puhelinpalveluissa tulee olla seuraavat ominaisuudet:

- *Numerointi*: Palvelun numerointi on toteuttava Viestintäviraston yleisen puhelinverkon numeroinnista antaman määräyksen (32 J /2007 M) mukaisesti.
- *Yleinen ulkomaantunnus*: Liittymästä tulee viestintämarkkinalain 54 §:n mukaisesti voida soittaa ulkomaille käyttämällä yleistä ulkomaantunnusta 00.
- *Hätäliikenne*: Teleyrityksen tulee viestintämarkkinalain 55 §:n mukaisesti osaltaan huolehtia siitä, että liittymästä saa maksutta yhteyden yleiseen hätänumeroon 112 sekä muihin Viestintäviraston VML 48 §:ssä tarkoitettulla päätöksellä poliisille ja pelastusviranomaisille osoitamiin erityisiin hätänumeroihin. Teleyrityksen on noudatettava Viestintäviraston päätöstä hätäliikenteen ohjauksesta ja varmistamisesta (Viestintävirasto 33 C/2006 M).
- *Äänitaajuusvalinta ja soittajan tunnistus*: Liittymän käyttäjälle on tarjottava viestintämarkkinalain 64 §:n mukaisesti äänitaajuusvalintaa. Äänitaajuusvalinnalla tarkoitetaan paitsi itse numerovalintaa myös mahdollisuutta käyttää äänitaajuusvalintaa muihin tarkoituksiin. Käyttäjälle on lisäksi tarjottava palvelua, jonka avulla puhelun vastaanottaja näkee soittajan numeron ennen puhelun vastaamista. Teleyrityksen tulee noudattaa Viestintäviraston määräystä (49 C /2005 M) tilaajan numerotietojen siirrosta viestintäverkossa.
- *Käyttäjän oikeus rajoittaa liittymän käyttöä*: Teleyrityksen on viestintämarkkinalain 79 §:n mukaisesti käyttäjän pyynnöstä estettävä korvauksetta liittymän käyttö muuhun kuin viestintäpalveluun ja liittymän lähtevä liikenne tiettyyn liikennetyyppiin, jos esto on teknisesti helposti toteutettavissa. Käyttäjälle on tarjottava vähintään Viestintäviraston teleliikenteen estoluokkia koskevassa määräyksessä (35 K/2007 M) edellytetyt estoluokat.
- *Laskuerittely*: Liittymän käytöstä aiheutuva lasku on eriteltävä viestintämarkkinalain 80 §:n mukaisella tavalla siltä osin kuin liittymän laskutus perustuu liittymän käytön määrään.

Yleisiä puhelinpalveluja koskevan yleispalveluvelvoitteen sisältö on määritelty viestintämarkkinalaissa teknologianeutraalisti. Käyttäjälle tarjottu liittymä voi olla kiinteä tai langaton, mutta sen tulee kuitenkin aina toimia moitteettomasti siinä käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa, jota sopimus koskee.³ Viestintävirasto ei lain mukaan voi asettaa teleyritykselle esimerkiksi velvoitetta tarjota liittymä jollain tietyllä tekniikalla, vaan liittymän toteutustapa on yleispalveluyritykseksi nimetyn yrityksen valittavissa, kunhan

³ HE 150/2006, s. 24.

LUONNOS

se mahdollistaa yllä kuvatut vaatimukset täyttävien puhelinpalvelujen tarjoamisen käyttäjälle.

Edellä kuvatut ominaisuudet koskevat käyttäjälle tarjottuja puhelinpalveluja. Näiden palvelujen ohella yleispalvelutuotteena tarjotun liittymän on viestintämarkkinalain mukaan mahdollistettava tarkoituksenmukainen internet-yhteys.

Tarkoituksenmukainen internet-yhteys on lain perustelujen mukaan käsite, jonka on tarkoitettu muuttuvan ajan myötä tekniikan ja käyttötottumusten kehittyessä. Tarkoituksenmukaisella yhteydellä ei vielä tällä hetkellä tarkoiteta nopeinta saatavilla olevaa tekniikkaa, kuten laajakaistaliittymää, vaan liittymää, jolla internetin peruspalvelut, kuten sähköposti ja internet-sivujen selailu, toimivat tyydyttävällä tavalla. Aikaisemmin voimassa olleen viestintämarkkinalain 59 §:n on katsottu edellyttävän, että teleyrityksen tulee tarjota käyttäjälle vähintään analogisella modeemiyhteydellä toteutettu internet-liittymä⁴. Yleispalvelua koskevan lakimuutoksen esitöissä puolestaan on nimenomaisesti todettu, että helmikuussa 2007 voimaan tulleella lailla ei ole tarkoitettu muuttaa nykytilaa tältä osin.⁵ Tästä johtuen Viestintävirasto katsoo viestintämarkkinalain mukaisen yleispalveluvelvoitteen edellyttävän, että käyttäjälle tarjotaan yleispalvelutuotteena liittymä, joka mahdollistaa tiedonsiirron analogista modeemiyhteyttä vastaavasti, eli 30-50 kbit/s nopeudella.

Sekä yleispalvelutuotteena tarjottujen puhelin- että tiedonsiirtopalvelujen osalta palvelujen toimintavarmuus ja turvallisuus ovat keskeisessä asemassa.⁶ Toimintavarmuuden vaatimus korostuu erityisesti hätäpuhelujen kohdalla. Edellä lueteltujen liittymän ominaisuuksia koskevien vaatimusten lisäksi käyttäjälle tarjotun liittymän tulee täyttää laista ja Viestintäviraston määräyksistä johtuvat tekniset vaatimukset. Palvelujen suorituskyvyn ja laadun arvioinnissa keskeisiä ovat Viestintäviraston määräyksissä ja suosituksissa kiinteän verkon puhelinpalveluille määriteltyjen suorituskykyä, tehonsyöttöä, suojausta, verkonhallintaa ja varmentamista koskevien vaatimusten täytyminen kyseisissä palveluissa. Lisäksi Viestintävirasto arvioi ja seuraa yleispalvelun laatua yleispalveludirektiivin liitteessä III määriteltyjen muuttujien perusteella.⁷ Seurattavia muuttujia ovat perusliittymän toimitusaika, vikojen määrä liittymälinjaa kohden, vian korjausaika, epäonnistuneiden puhelujen määrä, asiakaspalvelun vastausaika sekä laskuvalitusten määrä.

Yleisten puhelinpalvelujen yleispalveluvelvollisuutta koskevan viestintämarkkinalain 60 c §:n perusteluissa on todettu, että palveluita voidaan tarjota myös useamman liittymän välityksellä, jos siitä ei aiheudu käyttäjälle kohtuuttomia lisäkustannuksia.⁸ Viestintäviraston näkemyksen mukaan yllä kuvatut yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvat puhelin- ja tiedonsiirtopalvelut voidaan lähtökohtaisesti tarjota käyttäjälle esimerkiksi kiinteällä puhelinliittymällä, matkapuhelinliittymällä tai laajakaistaliittymän ja VoIP-palvelun yhdistelmänä, kunhan palvelut täyttävät yllä kuvatut vaatimukset.

Eräitä erityiskysymyksiä liittyy kuitenkin matkapuhelinverkossa yleisesti käytössä olevilla prepaid-liittymillä tarjottuihin matkapuhelinpalveluihin. Viestintämarkkinalaissa tai lain perusteluissa ei ole otettu kantaa kysymyksen siitä, voidaanko käyttäjälle tarjota yleispalvelutuotteena matkapuhelinverkon prepaid-liittymä. Prepaid-liittymällä tarkoitetaan matkapuhelinliittymää, johon asiakas lataa etukäteen maksettua puheaikaa. Tavallisimmin

⁴ HE 112/2002, s. 154.

⁵ HE 150/2006, s. 24.

⁶ HE 150/2006, s. 22.

⁷ HE 150/2006, s. 22.

⁸ HE 150/2006, s. 24.

LUONNOS

prepaid-liittymästä ei tehdä erillistä liittymäsopimusta eikä palvelun käyttäjä tunnisteta liittymää hankittaessa (ns. anonyymi liittymä). Jotkut teleyrietykset kuitenkin tarjoavat prepaid-liittymiä, joista tehdään asiakkaan kanssa kirjallinen liittymäsopimus. Tällöin sopimuksessa määritellään käyttäjä, jolla on oikeus hallinnoida liittymää. Tällainen prepaid-liittymä eroaa jälkilaskutettavasta liittymästä käytännössä ainoastaan maksutavan osalta.⁹

Yleispalvelua koskevan sääntelyn kannalta erityisesti anonyymeihin prepaid-liittymiin liittyy eräitä ongelmia. Yleispalveluvelvoitteen täyttämisen kannalta tulee ensinnäkin huomata, että tällaisen liittymän osalta yleispalvelu yrityksellä ei olisi käytännössä mahdollisuutta varmistua siitä, toimiiko liittymä viestintämarkkinalain 60 c §:ssä tarkoitetulla tavalla moitteettomasti käyttäjän vakituksessa sijaintipaikassa, koska käyttäjää ei tunneta.

Anonyymit prepaid-liittymät jäävät lisäksi Viestintäviraston teleliikenteen estoluokkia (35 K/2007 M) koskevan määräyksen soveltamisalan ulkopuolelle. Anonyymeja prepaid-liittymiä tarjoavat teleyrietykset eivät usein myöskään tarjoa näihin liittymiin estopalveluja.¹⁰ Tällaiset liittymät eivät siten välttämättä täytä yleispalvelutuotteelle asetettavia estopalvelujen saatavuutta koskevia vaatimuksia.

Sekä anonyymien että sopimuksellisten prepaid-liittymien osalta keskeisin kysymys on Viestintäviraston näkemyksen mukaan kuitenkin teleyrietyksen toimesta tapahtuva liittymän käytön rajoittaminen. Yleispalvelua koskevaan sääntelyyn liittyy keskeisesti ajatus käyttäjän suojaamisesta peruspuhelinpalveluiden äkilliseltä tai yllättävältä sulkemiselta. Tämä lähtökohta on tuotu esiin yleispalveludirektiivin liitteessä I, jossa on säädetty yleispalvelu yrityksen oikeudesta ryhtyä toimenpiteisiin laskun laiminlyöntien johdosta.

Viestintämarkkinalaissa ei ole säännelty erikseen yleispalvelu yrityksen ja muun teleyrietyksen oikeutta rajoittaa liittymän käyttöä tai sulkea liittymä käyttäjästä johtuvasta syystä. Lain 73 § pykälä koskee kaikkia teleyrietyksiä. Pykälän perusteluissa¹¹ on kuitenkin todettu, että säännös on sopusoinnussa yleispalveludirektiivin nimettyjä yleispalvelu yrityksiä koskevan sääntelyn kanssa. Lähtökohtana voidaan siten pitää, että yleispalvelu yrityksen oikeutta sulkea liittymä tai rajoittaa sen käyttöä laskun laiminlyönnin johdosta tulee tulkita yhtenevästi viestintämarkkinalain 73 §:n kanssa.

Tällä hetkellä tarjolla olevissa prepaid-liittymissä liittymän käyttöä kuitenkin rajoitetaan heti, kun liittymässä ei enää ole jäljellä ennalta maksettua puhuaikaa.¹² Jos yleispalvelutuotteena voitaisiin tarjota tällainen liittymä joillekin käyttäjien ryhmille, kuten heikommassa taloudellisessa asemassa oleville käyttäjille, vaarantuisi viestintämarkkinalain ja yleispalveludirektiivin tavoite käyttäjien suojaamisesta peruspuhelinpalveluiden äkillisiltä katkeamisilta. Asiakkaat, joiden olisi mahdollista hankkia peruspuhelinpalvelut ainoastaan

⁹ 10/2007 tarjolla olevista prepaid-liittymistä sopimuksettomia ovat esimerkiksi Sonera Easy, dna Prepaid, Kolumbus Prepaid, Saunalahti Prepaid ja Ainacom Oy:n GoMobile Prepaid. Sopimuksellinen prepaid-liittymä on dna Arvo.

¹⁰ Ks. Dna-prepaid-liittymän toimitusehdot 1.10.2003, ehtojen kohta 4.8, Sonera Easy -liittymän sopimusehdot, kohdat Easy, Easyn sisältö ja Easyn toiminnot. Elisan Kolumbus -prepaid-liittymään on mahdollista tilata palvelunesto, mutta liittymän numero ei ole siirrettävissä, ks. Kolumbus prepaid-liittymän hinnasto kohta "Numeroestot" sekä http://www.kolumbus.com/liittymat_prepaid.html kohta "Kolumbus Prepaid". Saunalahden prepaid-liittymään ei ole saatavilla estopalvelua, asia varmistettu Saunalahden asiakaspalvelusta 19.10. Ainacom Oy:n GoMobile Prepaid -liittymään ei voi asettaa estoja, ks. liittymän käyttöohjeet <http://go.fi/> kohta "rajoitukset".

¹¹ He 112/2002, s. 163

¹² Ks. Sonera Easy -liittymän sopimusehdot, Kolumbus Prepaid erityisehdot ja http://www.kolumbus.com/liittymat_prepaid.html, dna Prepaid -liittymän kuvaus <http://www.dnafinland.fi/showPrivateProductSubscription.do?selectedMenuItem=AAA0dnaPrepaid>, dna Arvo -liittymän toimitusehdot kuluttaja-asiakkaille kohta 3.16, Saunalahti Prepaid -toimitusehdot ja -ohjeet, GoMobile -liittymän toimitusehdot sekä käyttöohjeet <http://go.fi/>.

LUONNOS

nykyisenkaltaisilla prepaid-liittymillä, olisivat jälkilaskutettavien asiakkaiden kanssa eriarvoisessa asemassa eikä näiden asiakkaiden osalta huomioitaisi myöskään esimerkiksi sosiaalisten suoritusesteiden tilanteisiin liittyvää käyttäjää suojaavaa sääntelyä.

Edellä mainituin perustein tällä hetkellä markkinoilla olevien prepaid-liittymien ei Viestintäviraston käsityksen mukaan voida katsoa täyttävän yleispalveluliittymälle viestintämarkkina-alaista ja yleispalveludirektiivistä johtuvia vaatimuksia. Tästä johtuen käyttäjien mahdollisuutta hankkia puhelin- ja tiedonsiirtopalveluja prepaid-liittymän välityksellä ei ole seuraavassa huomioitu yleispalvelun saatavuutta arvioitaessa. Mikäli yleispalveluyritys kuitenkin tarjoaisi prepaid-liittymiä sellaisin ehdoin, joissa ei heikennettäisi käyttäjän suojaa edellä mainittuihin säännöksiin verrattuna, voisi liittymä Viestintäviraston käsityksen mukaan tulla kysymykseen yleispalvelutuotteena.

4. YLEISPALVELUYRITYKSEN NIMEÄMISEN VÄLTTÄMÄTTÖMYYS TIETYLLÄ MAANTIE-TEELLISELLÄ ALUEELLA

4.1 Arvioinnin lähtökohdat

Viestintäviraston on nimettävä yksi tai useampi teleyritys yleispalveluyritykseksi yleisten puhelinpalvelujen tarjontaan, jos se on välttämätöntä yleispalvelun tarjonnan takaamiseksi tietyllä maantieteellisellä alueella. Lain perustelujen mukaan yleispalveluyrityksen nimeämistä ei yleensä olisi pidettävä välttämättömänä, jos palvelumarkkinoilla on kilpailua ja siten myös riittävästi yleispalvelun tarjontaa.¹³ Yleispalveluyrityksen tarpeettomalla nimeämisellä voisi olla kielteisiä vaikutuksia kilpailutilanteeseen ja kilpailevan tarjonnan syntymiseen viestintämarkkinoilla.

Arvioitaessa kilpailevan tarjonnan riittävyyttä tietyllä maantieteellisellä alueella Viestintävirasto asetti lähtökohdaksi edellytyksen, jonka mukaan yleispalveluyrityksen nimeämistä ei pidetty tarpeellisena, jos käyttäjien saatavilla oli kyseisellä alueella yleispalvelun määritelmät täyttäviä palveluja vähintään kolmessa kattavassa ja keskenään kilpailevassa viestintäverkossa¹⁴. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arviointi toteutettiin vaiheittain siten, että jos tämä kilpailevan tarjonnan olemassaoloa koskeva edellytys ei tietyn tarkastellun alueen osalta täyttynyt jonkin alla kuvatun arvioinnin vaiheen jälkeen, pidettiin yleispalveluyrityksen nimeämistä alueelle välttämättömänä. Muiden kriteerien täyttymistä kyseisellä alueella ei tällöin enää tarkasteltu. Viestintäviraston näkemyksen mukaan vaiheittaista arviointia puoltaa ennen kaikkea vaatimus välttämättömyystarkastelun tehokkuudesta.

Yleispalvelua koskevan sääntelyn keskeisenä tarkoituksena on turvata palvelujen saatavuus kaikkialla Suomessa. Yleispalvelun tarjonnan maantieteellistä kattavuutta koskeva vaatimus edellyttää Viestintäviraston näkemyksen mukaan, että yleispalvelun määritelmät täyttäviä palveluja on saatavilla kiinteissä tai langattomissa viestintäverkoissa koko kulloinkin tarkasteltavalla maantieteellisellä alueella. Muussa tapauksessa kyseiselle alueelle on nimettävä yleispalveluyritys.

Käyttäjien saatavilla olevien palvelujen tulee täyttää yleispalvelutuotteelle viestintämarkkina-alaista ja Viestintäviraston määräyksistä johtuvat edellä kuvatut vaatimukset. Koska alan keskeinen sääntely koskee suurelta osin kaikkia käyttäjille tarjottuja puhelin- ja tiedonsiirtopalveluja, Viestintävirasto katsoi, että yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioitaessa voitiin tässä yhteydessä olettaa käyttäjille tarjottujen puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen

¹³ HE 150/2006, s. 21.

¹⁴ Arviointi perustui 31.3.2007 vallinneeseen tilanteeseen.

LUONNOS

täyttävän viestintämarkkina- ja Viestintäviraston määräyksistä johtuvat palvelun ominaisuuksia, laatua ja toimintavarmuutta koskevat vaatimukset.

Yleispalveluyrityksen nimeämisen välttämättömyyttä arvioitaessa tulee palvelujen tarjonnan ohella selvittää myös käyttäjien tosiasiallisia mahdollisuuksia saada yleispalvelua. Nimeämismenettelyn yhtenä tarkoituksena onkin lain perustelujen mukaan turvata yleispalvelun tarjonta kaikkialla Suomessa ja kaikille kuluttajaryhmille.¹⁵ Viestintävirasto selvitti käyttäjien tosiasiallisia mahdollisuuksia saada palveluja teleyritysten ja valvontaviranomaisten käsittelemien tapausten sekä teleyritysten soveltamien vakiosopimusehtojen pohjalta. Käyttäjän mahdollisuuksia saada liittymä pidettiin riittävän turvattuina, jos tarkastellulla alueella toimivista kattavan verkon omaavista teleyrityksistä vähintään yhden voitiin katsoa tarjoavan käyttäjille palveluja yleispalvelua koskevaa sääntelyä vastaavin edellytyksin.

Niiden alueiden osalta, joille edellä kuvattujen tarkastelun vaiheiden jälkeen ei todettu tarvetta nimetä yleispalveluyritystä, tarkasteltiin vielä erikseen palvelun tarjonnan riippumattomuutta. Riippumattomuudella tarkoitetaan tässä yhteydessä sitä, että teleyritykset eivät ole toisiinsa omistuksellisessa suhteessa tai muutoin esimerkiksi sopimusperusteisesti toisistaan riippuvassa asemassa. Viestintäviraston näkemyksen mukaan kilpailevan tarjonnan vaatimusta ei täytä kaksi eri teknologioilla toteutettua viestintäverkkoa, jotka ovat saman teleyrityksen hallinnassa.

Yleispalveluyritykseksi nimetty teleyritys on viestintämarkkinalain mukaan velvollinen tarjoamaan käyttäjälle liittymän kohtuullisella hinnalla ja kohtuullisessa ajassa. Sääntelyn tarkoituksena on siten turvata myös sitä, että käyttäjillä on mahdollisuus koko maassa saada peruspuhelinpalveluita näillä ehdoilla. Tästä johtuen yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta selvitetessä arvioitiin myös liittymän toimitusajan kohtuullisuutta.

4.2 Yleispalvelun tarjonnan tekniset vaihtoehdot

Yleispalvelua koskevien säännösten uudistamisen yhteydessä yleispalvelun käsite muutettiin teknologianeutraaliksi. Viestintämarkkinalain uuden 60 c §:n (70/2007) mukaisen yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja voidaan tarjota käyttäjille minkä tahansa viestintäverkon välityksellä. Yleispalveluvelvoitteen kattamia palveluja on mahdollista tarjota käyttäjälle kiinteillä tai langattomilla liityntäteknikoilla toteutettuna.

Kiinteällä tilaajayhteydellä¹⁶ liittymä voidaan tarjota metallijohtimella eli kuparikaapelilla, valokaapelilla taikka kaapelitelevisioverkon tai datasähköverkon välityksellä toteutetulla tilaajayhteydellä. Kiinteässä verkossa toteutetun yleispalveluliittymän puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen tarjonta voidaan toteuttaa esimerkiksi analogisen modeemiyhteyden mahdollistavalla piirikytkentäisen puhelinverkon liittymällä. Mikäli käyttäjällä on laajakaistayhteys, voidaan yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvat puhelinpalvelut tarjota käyttäjälle myös VoIP-liittymällä.

Käyttäjälle voidaan tarjota yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia puhelin- ja tiedonsiirtopalveluja kiinteään sijaintipaikkaan myös langattoman viestintäverkon kautta. Tällainen viestintäverkko voi olla esimerkiksi matkaviestinverkko, jossa yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluva liittymä toteutetaan matkapuhelinliittymällä. Muita mahdollisia langattomia tekniikoita ovat muun muassa WLAN, WiMAX ja Digita Oy:n rakentama 450 MHz:n taajuusalueella toimiva Flash-OFDM-verkko. Näissä langattomissa viestintäverkois-

¹⁵ HE 150/2006. s. 21.

¹⁶ Tilaajayhteydellä tarkoitetaan kiinteän puhelinverkon osaa, joka on käyttäjän liittymän ja sellaisen laitteen välillä, jolla voidaan ohjata viestejä. Tilaajayhteys voidaan toteuttaa joko metallijohtimella, valokuidulla tai langattomasti radiolinkillä. Tilaajayhteys päättyy yleensä talojakamoon tai vastaavaan.

LUONNOS

sa yleispalveluvelvoite voidaan toteuttaa laajakaistaliittymän ja VoIP-liittymän yhdistelmällä.

Vaikka edellä on käsitelty myös yleispalvelun tarjontaa nopeammista tiedonsiirtoyhteyksistä ja VoIP-palveluista muodostuvana kokonaisuutena, voidaan yleispalveluyrityksen edellä todetusti edellyttää tarjoavan käyttäjälle ainoastaan sellaisia liittymiä, jotka mahdollistavat tiedonsiirron analogista modeemiyhteyttä tai GPRS-yhteyttä vastaavasti, eli noin 30-50 kbit/s tiedonsiirtonepeudella.

4.3 Tarkasteltavat maantieteelliset alueet

Viestintämarkkinalain muutoksella kumotun 59 §:n (393/2003) mukainen yleispalveluvelvoite oli sidottu teleyrityksen huomattavan markkinavoiman (HMV) asemaan kiinteässä puhelinverkossa. Alue, jolla teleyritys oli velvollinen tarjoamaan käyttäjälle kiinteän puhelinliittymän, muodostui kunkin teleyrityksen osalta Viestintäviraston kiinteää puhelinverkkoa koskeissa päätöksissä¹⁷ määritellyistä HMV-alueista.

Viestintämarkkinalain uudistuksen yhteydessä yleispalvelua koskevaa sääntelyä muutettiin siten, että velvollisuutta ei enää ole sidottu teleyrityksen HMV-asemaan eikä HMV-alueeseen. Viestintäviraston on viestintämarkkinalain uuden 59 §:n (70/2007) mukaan nimettävä yleispalveluyritys tietyille maantieteelliselle alueelle. Maantieteellisen alueen määrittelemiseksi seuraavassa on käsitelty lyhyesti puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen tarjontaa.

Kiinteän puhelinverkon puhelinpalveluiden markkinat ovat Suomessa jakaantuneet alueellisesti ja noudattavat pääosin kiinteitä paikallisia puhelinpalveluja tarjoavien teleyritysten perinteisiä toimialuerajoja.¹⁸ Myös Viestintäviraston kiinteän puhelinverkon vähittäismarkkinoita koskeissa HMV-päätöksissä määritellyt HMV-alueet vastaavat käytännössä aikaisempia toimialuerajoja.

Huomattavan markkinavoiman teleyrityksiä kiinteässä puhelinverkossa ovat Aina Group Oyj, Alajärven Puhelinosuuskunta, DNA Oy, Elisa Oyj, Etelä-Satakunnan Puhelin, Eurajoen Puhelin Osk, Forssan Seudun Puhelin Oy, Härkätien Puhelin Oy, Iisalmen Puhelin Oy, Ikaalisten-Parkanon Puhelin Osakeyhtiö, Jakobstadsnejdens Telefon Ab, Kajaanin Puhelinosuuskunta, Karis Telefon Ab - Karjaan Puhelin Oy, Keikyän Puhelinosuuskunta, Kimito Telefonaktiebolag, Kokkolan Puhelin Oy, Kymen Puhelin Oy, Laitilan Puhelin Osk, Lounet Oy, Loviisan Puhelin Oy, Mariehamns Telefon Ab, Mikkelin Puhelin Oyj, Pargas Telefon Ab - Paraisten Puhelin Oy, Pohjanmaan Puhelin Oy, Pohjois-Hämeen Puhelin, Salon Seudun Puhelin Oy, Savonlinnan Puhelin Oy, Telekarelia Oy, TeliaSonera Finland Oyj, Vaasan Läänin Puhelin Oy, Vakka-Suomen Puhelin Oy ja Ålands Telefonandelslag.

Internet-yhteyksiä tarjoavat kiinteissä puhelinverkoissa säännönmukaisesti edellä mainitut paikalliset puhelinyhtiöt. Näistä useat ovat laajentaneet omia DSL-verkkojaan myös perinteisten toimialueidensa ulkopuolelle. Lisäksi kiinteässä verkossa tarjoavat internetyhteyksiä kaapelitelevisioyritykset sekä datasähköliittymiä tarjoavat yritykset tiedonsiirtoyhteyksien tarjontaan soveltuvien verkkojensa kattamilla alueilla.

Matkapuhelinpalvelujen markkinat eivät ole kiinteän puhelinverkon puhelinpalveluja vastaavalla tavalla alueellisesti jakautuneet, vaan matkapuhelin-

¹⁷ Ks. Viestintäviraston HMV-päätökset kotitalous- ja yritysasiakkaiden kiinteään puhelinverkkoon pääsyn sekä kotitalous- ja yritysasiakkaille tarjottujen paikallispuhelinpalvelujen markkinoilla.

¹⁸ Perinteisellä toimialueella tarkoitetaan sitä aluetta, jolla teleyrityksellä oli rajoitukseton oikeus paikallisen teletoiminnan harjoittamiseen 31.12.1993 saakka. Vuoden 1994 alusta lukien teleyritykset ovat voineet rakentaa verkkojaan myös oman perinteisen toimialueensa ulkopuolelle.

LUONNOS

verkkoja omistavista teleyrityksistä DNA Finland Oy, Elisa Oyj sekä TeliaSonera Finland Oy tarjoavat matkapuhelinliittymiä kuluttaja- ja yritysasiakkaille valtakunnallisesti.

Matkapuhelinpalveluja tarjoavien teleyritysten lisäksi teleyritykset, joille Viestintävirasto on myöntänyt toimiluvan langattomien liityntäverkkojen rakentamiseen voivat tarjota näissä verkoissa internet-yhteyksiä toimiluvan ehtoissa tarkemmin määritellyillä alueilla. Internet-yhteyksiä on myös saatavilla Digita Oy:n @450-verkon kattamalla alueella.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että tarjonta kiinteän verkon puhelu- ja tiedonsiirtopalvelujen markkinoilla vaihtelee kunnittain. Matkaviestinverkossa tarjottuja palveluita on tarjolla valtakunnallisesti, mutta teleyritysten matkaviestinverkkojen peitto vaihtelee kunnittain. Myös Digitan @450-verkon peitto vaihtelee kuntakohtaisesti, mutta verkko laajenee koko ajan. WiMAX-radiolupia on myönnetty alueellisina siten, että luvissa on lueteltu kunnat, joita radiolupa koskee. Kaikilta osin WiMAX-radioluissa myönnettyjä taajuuksia ei ole otettu käyttöön. Näin ollen on perusteltua tarkastella yleispalveluyrityksen nimeämisen välttämättömyyttä kuntakohtaisesti.

4.4. Yleispalvelun tarjonnan maantieteellinen kattavuus

Yleispalveluyrityksen nimeämistä tietyn kunnan alueelle voidaan viestintämarkkinalain esitöissä esitetyn linjauksen mukaisesti pitää välttämättömänä ensinnäkin, jos yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja ei ole kiinteissä tai langattomissa viestintäverkoissa riittävän kattavasti saatavilla kyseisen kunnan alueella.

Yleispalvelua koskevan sääntelyn tarkoituksena on turvata käyttäjien mahdollisuus saada palveluja koko maassa. Tämä tarkoitus huomioon ottaen Viestintävirasto piti perusteltuna lähtökohtana sitä, että yleispalveluyrityksen nimeämiselle ei arvioinnin kohteena olevan kunnan alueella olisi tarvetta, jos yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja on jo nykyisin saatavilla koko kunnan alueella riittävän kattavissa ja toistensa kanssa kilpailevissa viestintäverkoissa. Yleispalvelun tarjonnan riittävyttä arvioitaessa huomioitiin siten lähtökohtaisesti ainoastaan sellaiset viestintäverkot, jotka katsoivat koko kunnan alueen.

Palvelujen tarjonnan maantieteellistä kattavuutta arvioitiin teleyritysten ilmoittamien viestintäverkkojen peittoa ja kapasiteettia koskevien kuntakohtaisten tietojen perusteella. Kiinteiden puhelinverkkojen osalta arvio verkon peitosta perustui teleyrityksen ilmoittamien 64 kbit/s tiedonsiirtoon kykenevien tilaajayhteyksien määrään, joka suhteutettiin kunnassa sijaitsevien vakinaisesti asuttujen asuntojen ja muiden rakennusten yhteismäärään. Viestintäviraston näkemyksen mukaan näin saatiin paras arvio siitä, kuinka suuren osan kyseisen kunnan alueella sijaitsevista kotitalous- ja yritysasiakkaisista kiinteä puhelinverkko kattoi. Langattomien verkkojen peiton arvio puolestaan perustui teleyritysten ilmoittamiin verkkojen maantieteellistä peittoaluetta koskeviin tietoihin.

Seuraavien kuntien alueella käyttäjien saatavilla ei ollut yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja kolmessa riittävän kattavassa viestintäverkoissa:

Alahärmä, Alavieska, Alavus, Brändö, Eckerö, Eno, Enonkoski, Enontekiö, Eurajoki, Föglö, Hamina, Hammarland, Haukipudas, Heinävesi, Himanka, Ii, Imatra, Inari, Jaala, Juuka, Kaavi, Kannonkoski, Karttula, Kauhajoki, Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kestilä, Kitee, Kittilä, Kokkola, Kolari, Kontiolahti, Korppoo, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kuhmo, Kumlinge, Kustavi, Kuusamo, Kuusankoski, Kälviä, Kökar, Laihia, Lapinlahti, Lappeenranta, Laukaa, Liperi,

LUONNOS

Lohtaja, Luoto, Maalahti, Maaninka, Merikarvia, Miehikkälä, Muonio, Mustasaari, Nauvo, Noormarkku, Nurmes, Närpiö, Outokumpu, Parikkala, Pedersören kunta, Pelkosenniemi, Pello, Pieksämäki, Pielavesi, Polvijärvi, Posio, Pudasjärvi, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Pyhäselkä, Pylkönmäki, Raahe, Raana, Rauma, Rautavaara, Rovaniemi, Salla, Saltvik, Savukoski, Simo, Soudankylä, Sottunga, Taivalkoski, Tervo, Tervola, Tornio, Utsjoki, Uurainen, Uusikaarlepyy, Valkeala, Valtimo, Varkaus, Vähäkyrö, Vöyri-Maksamaa ja Ylitornio

Viestintävirasto katsoo, että kyseisten kuntien alueelle on tällä perusteella yleispalvelun tarjonnan maantieteellisen kattavuuden turvaamiseksi välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys yleisten puhelinpalvelujen tarjontaan.

4.5. Käyttäjän mahdollisuus saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia yleisiä puhelinpalveluja

4.5.1 Yleistä

Käyttäjien tosiasiallisia mahdollisuuksia saada liittymä selvitettiin teleyritysten sekä valvontaviranomaisten käsittelemien tapausten perusteella. Viestintävirasto kysyi teleyrityksiltä niiden tapausten lukumääriä, joissa kuluttajalle oli viimeisen vuoden aikana kieltäydytty tarjoamasta puhelinliittymää sekä syytä kieltäytymiselle. Teleyritysten ilmoittamat kieltäytymistapausten määrät olivat pieniä, enimmilläänkin tapauksia oli ollut muutama kymmenen tuhatta liittymää kohden. Lisäksi selvitettiin kunnallisten kuluttajaneuvojien käsittelemiä yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja koskevia valituksia.

Arvioitaessa käyttäjien mahdollisuuksia saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja tulee Viestintäviraston näkemyksen mukaan kuitenkin huomioida, että luotettavaa tietoa kuluttajien tosiasiallisesta mahdollisuudesta liittymään ei välttämättä ole mahdollista saada pelkästään teleyritysten ja viranomaisten käytäntöjä selvittämällä. Myös Kuluttajavirasto totesi nimeämismenettelyä ja yleispalveluyrityksen nimeämisen kriteerejä koskevasta Viestintäviraston muistiosta antamassaan lausunnossa, että kyse voi olla arkaluonteisesta asiasta ja sellaisista kuluttajaryhmistä, jotka eivät yleisesti ota yhteyttä neuvojiin. Samasta syystä on pidettävä todennäköisenä, että osa maksuhäiriömerkinnän omaavista kuluttajista ei edes yritä hankkia teleyrityksiltä jälkilaskutettavaa puhelinliittymää.

Arvioinnissa otettiin huomioon käytännössä esiintyneiden ongelmien ohella myös teleyritysten käyttämät sopimusehdot. Sopimusehtojen merkitystä voidaan tiedonsaannin vaikeuden ohella pitää perusteltuna myös siitä syystä, että hallituksen esityksessä sekä eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä on korostettu nimeämismenettelyä tarkoitetun käytettäväksi yleispalvelun saatavuuden turvaamiseksi kaikille käyttäjien ryhmille. Lisäksi hallituksen esityksessä on todettu sopimusehtojen kohtuullisuuden olevan keskeisessä asemassa yleispalvelun tarjonnassa.¹⁹

Useat teleyritykset katsoivat nimeämismenettelyä koskevasta muistiosta antamissaan lausunnoissa, että sopimusehtojen kohtuullisuusarvioinnille ei tulisi yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioitaessa antaa liian korostettua asemaa, vaikka lausunnoissa sinänsä pidettiinkin hyvänä sitä, että Viestintävirasto selvittäisi myös käyttäjien mahdollisuuksia saada palveluja. Sopimusehtojen tarkastelu rajattiin tästä johtuen koskemaan vain sellaisia ehtoja, joiden arvioitiin muodostavan esteen yleispalvelun saatavuudelle. Tarkastelussa kiinnitettiin huomiota ennen kaikkea sellaisiin ehtoihin, jotka

¹⁹ LiVM 32/2006 ja HE 105/2006, s. 22.

LUONNOS

poikkesivat yleispalvelua ja eräiltä osin käyttäjän oikeuksia koskevasta viestintämarkkinalain sääntelystä.

4.5.2 Eräiden käyttäjien erityisryhmien tarpeiden huomiointi

Nimeämismenettelyn eräänä tarkoituksena mainitaan viestintämarkkinalain perusteluissa yleispalvelun tarjonnan turvaaminen kaikille kuluttajien ryhmille kaikkialla Suomessa. Lain perusteluiden mukaan markkinoilla vallitseva kilpailu ei välttämättä takaa lain määritelmät täyttävän yleispalvelun olemassaoloa, sillä esimerkiksi tietyillä kuluttajien erityisryhmillä voi olla vaikeuksia saada tarvitsemaansa peruspalvelua.²⁰ Viestintämarkkinalain yleispalvelusäännöksissä ei ole erikseen nimetty tällaisia käyttäjien ryhmiä, mutta lain esitöissä on nostettu esiin joidenkin erityisryhmien tarpeet.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta korosti lakiesityksestä antamassaan lausunnossa nimeämismenettelyn tosiasiallista käyttämistä taloudellisesti heikommassa asemassa olevien käyttäjien oikeuksien turvaamiseksi²¹. Näiden käyttäjien asemaa on pyritty turvaamaan myös EY:n yleispalveludirektiiviin liitteeseen I sisältyvällä sääntelyllä, joka koskee käyttäjän suojaamista yhteyden äkilliseltä tai yllättävältä katkaisemiselta maksulaiminlyöntitilanteissa. Arvioitaessa käyttäjien mahdollisuuksia saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja on siten Viestintäviraston näkemyksen mukaan pidettävä perusteltuna selvittää erityisesti näiden henkilöiden mahdollisuuksia tehdä sopimuksia.

Lukumäärällisesti merkittävän käyttäjien erityisryhmän muodostavat etenkin maksuhäiriöiset puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen käyttäjät. Suomen Asiakastiedon tietokantaan oli kesäkuussa 2007 rekisteröity maksuhäiriömerkintä yhteensä 310 344 yksityishenkilölle ja 35 235 yritykselle.²² Tarkasteltaessa heikommassa taloudellisessa asemassa olevien käyttäjien mahdollisuuksia saada palveluja on siten perusteltua kiinnittää erityistä huomiota käyttäjällä olevan maksuhäiriömerkinnän merkitykseen sopimuksen saamisen edellytyksenä.

Heikommassa taloudellisessa asemassa olevien käyttäjien ohella merkittävän viestintäpalvelujen käyttäjien erityisryhmän muodostavat vammaiset käyttäjät. Yleispalveludirektiivin 7 artiklassa edellytetään jäsenvaltioiden tarvittaessa huolehtivan vammaisia loppukäyttäjiä koskevista erityistoimenpiteistä. Artiklaa ei kuitenkaan ole pantu täytäntöön viestintämarkkinalakiin sisältyvillä säännöksillä, vaan lain perusteluissa näiden erityistoimenpiteiden on katsottu toteutuvan muuhun erityislainsäädäntöön sisältyvillä säännöksillä.²³ Tämän vuoksi ei vammaisten käyttäjien tarvitsemia erityistoimenpiteitä Viestintäviraston käsityksen mukaan voida huomioida viestintämarkkinalain mukaisessa yleispalveluyrityksen nimeämisen välttämättömyyden arvioimisessa. Vammaisten käyttäjien edut on kuitenkin mahdollista jäljempänä selostetulla tavalla ja perustein huomioida tiettyyn kuntaan mahdollisesti nimettävän yleispalveluyrityksen valinnassa.

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan mietinnössä käsiteltiin myös sähköliherkkien viestintäpalvelun käyttäjien mahdollisuuksia saada yleispalvelua. Valiokunta korosti, että puhelinliittymä sähköliherkäksi todetulle henkilölle tarjotaan kiinteällä liittymällä, mikäli hänen ei ole mahdollista käyttää matkaviestinverkon liittymää.²⁴ Koska viestintämarkkinalain mukainen yleispalveluvelvoite on sisällöltään teknologianeutraali, katsoo Viestintävirasto kuitenkin, ettei sen yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioi-

²⁰ HE 105/2006, s. 21.

²¹ LiVM 32/2006.

²² http://www.asiakastieto.fi/asiakastieto/tn_henkilotyrytykset_062007.jsp?l1=6www.

²³ HE 112/2002, s. 80-81.

²⁴ LiVM 32/2006.

LUONNOS

taessa lähtökohtaisesti tule asettaa mitään teknologiaa muiden edelle. Viestintäviraston näkemyksen mukaan myös sähköliherkkien käyttäjien etujen turvaamiseen voidaan kuitenkin jäljempänä kuvatulla tavalla kiinnittää huomiota mahdollisessa yleispalveluyrityksen valinnassa.

4.5.3. Viestintäviraston ja kunnallisten kuluttajaneuvojien käsittelemät valitukset

Viestintävirasto käsittelee käyttäjien valituksia, joissa on kysymys yleispalvelua koskevan viestintämarkkinalain sääntelyn noudattamisesta. Viestintämarkkinalain uudistuksen yhteydessä kumottu yleispalvelua koskeva sääntely koski ainoastaan käyttäjän oikeutta saada kiinteän puhelinverkon liittymä. Yleispalveluvelvoitetta koskevia käyttäjien valituksia ja yhteydenottoja on käsitelty Viestintävirastossa vain muutamia kappaleita vuodessa.

Merkittävä osa viestintäpalveluja ja niiden saatavuutta koskevista kuluttajien valituksista ohjautuu Viestintäviraston ohella kuluttajahallintoon, jossa valituksia käsittelevät ensisijassa kunnalliset kuluttajaneuvot. Kuluttajaneuvonnan järjestäminen on kuntien lakisääteinen tehtävä. Yleispalvelun alueellisen saatavuuden selvittämiseksi Viestintävirasto piti tarkoituksenmukaisena selvittää kunnallisten kuluttajaneuvojien käsittelemiä valituksia. Saadut vastaukset kattoivat noin 60 % Suomen kunnista. Yhteenvedo kyseeseen vastanneiden kuluttajaneuvojien neuvonta-alueiden kattamista kunnista ja kyselyn vastauksista on selvityksen liitteenä 3.

Yleisesti ottaen kunnalliset kuluttajaneuvot olivat käsitelleet vain vähän kiinteitä puhelinliittymiä koskevia valituksia. Kuluttajaneuvon neuvonta-alueen koosta riippuen vuosittain käsiteltyjen kiinteää puhelinliittymää koskevien valitusten lukumäärät olivat viimeisen kolmen vuoden aikana vaihdelleet muutamista kappaleista muutamiin kymmeneen valitukseen. Matkapuhelinliittymiä koskevia valituksia sen sijaan oli käsitelty kunnallisessa kuluttajaneuvonnassa huomattavasti enemmän. Saatujen vastausten perusteella kunnallisten kuluttajaneuvojien käsittelemien valitusten lukumäärät olivat viimeisen kolmen vuoden aikana vaihdelleet tyypillisesti muutamista kymmenistä yli kahteensataan.

Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioimiseksi selvitettiin sellaisten kuluttajaneuvonnassa käsiteltyjen valitusten lukumääriä, joissa oli ollut kysymys kiinteän puhelinliittymän saatavuudesta tai matkapuhelinliittymän kuuluvuudesta.

Kiinteiden puhelinliittymien alueellisen saatavuuden osalta kuluttajaneuvoja pyydettiin ilmoittamaan vastauksissaan, oliko kuluttajaneuvonnassa käsitelty valituksia, joissa oli ollut kysymys kiinteän puhelinliittymän saatavuudesta kuluttajan vakituiseen asuinpaikkaan. Jos valituksia oli käsitelty, pyydettiin lisäksi yksilöimään, minkä kuntien alueilla kiinteän liittymän saatavuutta koskevia ongelmia oli esiintynyt ja mitä teleyritystä suurin osa valituksista oli koskenut.

Matkapuhelinpalvelujen osalta kunnallisia kuluttajaneuvoja pyydettiin vastaavasti ilmoittamaan, oliko kuluttajaneuvonnassa käsitelty matkapuhelimen kuuluvuutta koskevia valituksia sekä yksilöimään teleyritykset ja kunnat, joihin suurin osa käsitellyistä valituksista oli kohdistunut. Vastauksista ei pysty erittelemään koskevatko kuuluvuusongelmat GSM-verkon vai 3G-verkon palveluja.

Viestintävirasto otti kuluttajaneuvojakyselyn vastaukset huomioon yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen välttämättömyystarkastelua tehdessään. Minkään kunnan osalta edellä mainitut tekijät pelkästään eivät muodostuneet ratkaiseviksi välttämättömyystarkastelussa.

LUONNOS

4.5.4. Teleyritysten käyttämät vakiosopimusehdot

Teleyritysten käyttämien sopimusehtojen tarkastelussa pidettiin lähtökohtana sitä, että viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevan sääntelyn keskeisenä tarkoituksena on turvata kaikkien käyttäjien ryhmien mahdollisuus saada peruspuhelinpalveluja. Tarkastelussa kiinnitettiin ennen kaikkea huomiota sellaisiin sopimusehtojen kohtiin, joissa oli määritelty teleyrityksen oikeutta kieltäytyä tekemästä käyttäjän kanssa liittymäsopimusta. Yleispalveluyrityksen velvollisuutta tarjota käyttäjälle liittymä on säännelty viestintämarkkinalain 60 c §:ssä. Käyttäjien erityisryhmien tarpeiden osalta huomioitiin etenkin käyttäjän maksamattomille saataville tai maksuhäiriömerkinnälle annettu merkitys sopimuksesta kieltäytymistä koskevissa ehtojen kohdissa. Lisäksi huomiota kiinnitettiin liittymän toimitusta koskeviin ehtojen kohtiin, mikäli tällaisia sisältyi teleyrityksen käyttämiin sopimusehtoihin.

Yleispalvelua koskevan sääntelyn eräänä tavoitteena on edellä todetusti myös suojata käyttäjää yhteyden äkilliseltä tai yllättävältä katkeamiselta. EY:n yleispalveludirektiivin 10 artiklassa ja direktiiviin liitteessä I on edellytetty, että yleispalveluyrityksen mahdollisuutta sulkea liittymä laskujen laiminlyönnin johdosta rajoitetaan. Yleispalveludirektiivin sääntely on tältä osin Suomessa pantu täytäntöön puhelinliittymän käytön rajoittamista tai liittymän sulkemista koskevalla viestintämarkkinalain 73 §:llä. Viestintävirasto tarkasteli myös teleyritysten sopimusehtoja siltä osin, kuin niissä oli kysymys teleyrityksen oikeudesta sulkea liittymä tai rajoittaa sen käyttöä käyttäjän maksulaiminlyönnin tai maksukyvyttömyyden johdosta.

Erityisesti heikossa taloudellisessa asemassa olevien käyttäjien osalta mahdollisuus saada palveluja voi käytännössä estyä myös, mikäli sopimuksen edellytykseksi asetettava ennakkomaksu tai vakuus on niin suuri, että käyttäjä ei pysty suoriutumaan siitä. Teleyrityksen oikeudesta vaatia käyttäjältä ennakkomaksua tai vakuutta puhelinliittymää koskevasta sopimuksesta on säädetty viestintämarkkinalain 61 §:ssä. Tarkastelussa kiinnitettiin tästä johtuen huomiota myös teleyritysten käyttämiin ennakkomaksua ja vakuutta koskeviin sopimusehtoihin.

Tarkastelun kohteeksi otettiin sekä teleyritysten kuluttajasuhteissa että yrityssuhteissa soveltamat sopimusehdot. Viestintämarkkinalain käyttäjän oikeuksia koskevat säännökset eivät kuitenkaan pääasiassa ole pakottavaa oikeutta muissa kuin kuluttajasuhteissa. Tästä johtuen yrityssuhteissa sovellettavien sopimusehtojen tarkastelu rajattiin koskemaan ainoastaan viestintämarkkinalain 60 c §:ssä säänneltyä teleyrityksen velvollisuutta tarjota käyttäjälle liittymä. Yhteenveto teleyritysten käyttämien yleisten sopimusehtojen tarkastelusta on muistion liitteessä 4.

Teleyritysten sopimusehtoja koskevan vertailun johtopäätöksenä Viestintävirasto totesi, että eräät teleyritykset olivat sopimusehdoissaan pidättäneet itselleen viestintämarkkinalain 60 c §:ään verrattuna laajemman oikeuden kieltäytyä tekemästä sopimusta käyttäjän kanssa tai viestintämarkkinalain 73 §:ään verrattuna laajemman oikeuden sulkea liittymä tai rajoittaa liittymän käyttöä käyttäjän maksulaiminlyönnin tai maksukyvyttömyyden perusteella. Tästä johtuen Viestintävirasto katsoi, että ainakin tiettyjen käyttäjien ryhmien mahdollisuutta saada seuraavien teleyritysten palveluja oli pidettävä viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevaa sääntelyä heikompana:

- Alajärven Puhelinosuuskunta
- DNA Oy (matkapuhelinpalvelujen sopimusehdot)
- Elisa Oyj
- Nordic LAN & WAN Oy
- Oy M & P Systems Ltd

LUONNOS

- Salon Seudun Puhelin Oy (matkapuhelinpalvelujen sopimusehdot)
- SW Television Oy
- Ålands Mobiltelefon Ab
- Ålands Telefonandelslag

Näiden teleyritysten ei yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioitaessa katsottu tarjoavan käyttäjille palveluja yleispalvelua koskevaa sääntelyä vastaavin edellytyksin. Arvioinnin tässä vaiheessa käyttäjien mahdollisuuksia saada liittymä pidettiin tietyn kunnan alueella riittävän turvattuina, jos alueella kattavalla viestintäverkolla toimivista teleyrityksistä ainakin yhden katsottiin sopimusehtojen perusteella tarjoavan palveluja kaikille käyttäjien ryhmille edellä kuvatuin edellytyksin.

Seuraavien kuntien alueelle on tästä johtuen Viestintäviraston näkemyksen mukaan käyttäjien etujen turvaamiseksi välttämätöntä nimetä yleispalveluyritys:

Akaa, Alajärvi, Hausjärvi, Hämeenkyrö, Juupajoki, Jyväskylän mlk, Jämsä, Jämsänkoski, Kangasala, Kirkkonummi, Koski TL, Muurame, Nastola, Nokia, Nummi-Pusula, Orimattila, Orivesi, Paimio, Petäjävesi, Pyhtää, Ruotsinpyhtää, Savonlinna, Sipoo, Siuntio, Tarvasjoki, Vesilahti ja Ylöjärvi

Tämän arviointikriteerin tiukka soveltaminen olisi johtanut yleispalveluyrityksen nimeämistarpeeseen myös Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan kunnissa. Kyseessä ovat kuitenkin Suomen tiheimmin asuttuihin kuuluvat kunnat, joissa kaikissa on keskimääräistä useampia keskenään kilpailevissa viestintäverkoissa toimivia palveluntarjoajia. Viestintäviraston näkemyksen mukaan markkinaehtoisesta kilpailusta voidaan näissä kunnissa olettaa riittävän yllä mainittuihin kuntiin verrattuna selvästi paremmin turvaamaan yleispalvelun saatavuuden. Näin ollen yleispalveluyrityksen nimeämistä näiden kuntien alueelle ei voida pitää viestintämarkkina-alueilla tarkoitettulla tavalla välttämättömänä.

Viestintävirasto tulee kuitenkin erityisesti seuraamaan tilanteen kehittymistä pääkaupunkiseudulla ja arvioi yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen tarvittaessa uudelleen.

4.6 Palvelujen tarjonta toisistaan riippumattomissa verkoissa

Yleispalvelun tarjontaa tietyn kunnan alueella pidettiin lähtökohtaisesti riittävänä, mikäli kyseisen kunnan alueella oli edellä esitettyjen arvioinnin vaiheiden jälkeen saatavilla yleispalvelun määritelmät täyttäviä palveluja vähintään kolmessa kattavassa toisistaan omistuksellisesti riippumattomassa viestintäverkossa. Teleyritysten riippumattomuutta arvioitiin omistus- ja konsernisuhteiden perusteella.

Arvioinnin tämän vaiheen johdosta Viestintävirasto piti yleispalveluyrityksen nimeämistä välttämättömänä seuraaviin kuntiin:

Eura, Harjavalta, Hartola, Heinola, Huittinen, Joensuu, Juankoski, Kankaanpää, Kaskinen, Kiukainen, Lappi, Lemi, Mynämäki, Nakkila, Pori, Siilinjärvi, Sysmä, Säskylä, Ulvila, Utajärvi ja Vehmaa

4.7 Liittymän toimitusaika

Teleyritys, jonka Viestintävirasto on nimennyt yleispalveluyritykseksi yleisten puhelinpalvelujen tarjonnassa, on velvollinen toimittamaan käyttäjälle liittymän kohtuullisessa ajassa. Yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioimiseksi teleyrityksiltä selvitettiin kiinteiden puhelinliittymien ja matkapuhelinliittymien toteutuneita toimitusaikoja.

LUONNOS

Liittymien kohtuullisena pidettävää toimitusaikaa arvioitaessa raja-arvoksi asetettiin 21 vuorokautta. Tämän kriteerin perusteella käyttäjän mahdollisuutta saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja tietyltä teleyritykseltä ei pidetty riittävänä, jos teleyritys ei vähintään 95 %:ssa tehdyistä tilauksista kyennyt toimittamaan liittymää kyseisessä ajassa.

Käytännössä teleyritysten toimitusajat eroavat toisistaan eri palveluiden osalta. Koska yleispalveluvelvollisuus kuitenkin on viestintämarkkinalaissa määritelty teknologianeutraalisti, ei Viestintävirasto pitänyt perusteltuna arvioinnissa asettaa eri tekniikoin tarjotuille palveluille tältäkin osin toisistaan eroavia vaatimuksia.

Seuraavien kuntien alueella ei arvioinnin tämän vaiheen jälkeen ollut saatavilla asetetut kriteerit täyttäviä puhelin- ja tiedonsiirtopalveluja vähintään kolmessa kilpailevassa viestintäverkossa:

Isokyrö, Jalasjärvi, Kauhava, Kortesjärvi, Kurikka, Lapua, Liminka, Nurmo, Oravainen, Seinäjoki, Vaasa, Ylihärmä ja Ylistaro

4.8 Liittymän hinta

Viestintämarkkinalain mukaan yleispalveluyritykseksi nimetty teleyritys on velvollinen tarjoamaan käyttäjälle liittymän yleiseen viestintäverkkoon kohtuullisella hinnalla. Laissa ei ole tarkemmin määritelty, mitä liittymän hinnalla tarkoitetaan. Viestintämarkkinalain esitöiden mukaan liittymän hinnan kohtuullisuutta tulee arvioida sekä teleyrityksen että käyttäjän näkökulmasta. Liittymän loppuasiakashinnassa voidaan huomioida liittymän rakentamisesta ja ylläpitämisestä teleyritykselle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Lisäksi liittymän hinnan kohtuullisuutta arvioitaessa tulee huomioida myös liittymän käyttökustannukset. Jos käyttäjälle tarjotaan yleispalvelutuotteena matkapuhelinliittymä, on hinnoittelun kohtuullisuutta lain perustelujen mukaan arvioitava siten, ettei liittymä saa muodostua käyttäjälle kiinteän liittymän käyttökustannuksia kalliimmaksi.²⁵

Kiinteässä puhelinverkossa HMV-asemassa olevat teleyritykset ovat tähän asti olleet velvollisia tarjoamaan käyttäjälle kiinteän liittymän kohtuullisella hinnalla. Viestintävirasto on tarvittaessa arvioinut liittymän hinnan kohtuullisuutta yksittäisessä tapauksessa. Nykytilanteessa yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen arvioinnin yhteydessä voidaan Viestintäviraston näkemyksen mukaan asettaa lähtökohdaksi, että tällä hetkellä käyttäjille tarjotut kiinteän puhelinverkon liittymät täyttävät pakottavasta lainsäädännöstä johtuvat liittymän hintaa koskevat vaatimukset. Hintataso kiinteän puhelinverkon liittymissä on myös selvästi alle EU-maiden keskiarvon. Liittymän kuukausimaksu vaihtelee eri yrityksillä 1 ja 21,50 euron välillä. Useimmilla yrityksillä kuukausimaksu on välillä 8-12 euroa.

Liittymän avausmaksu vaihtelee suuresti riippuen liittymän rakentamiskustannuksista kuhunkin kohteeseen. Teleyritysten hinnastoissa ilmoitettujen hintojen mukainen keskimääräinen avausmaksu on noin 80 euroa.

Matkapuhelinliittymien kuukausimaksut ovat nykyisin useimmiten merkittävästi kiinteiden puhelinliittymien hintoja alhaisempia silloin, kun liittymän kuukausimaksuun ei sisälly mitään puhe- tai tiedonsiirtopalveluja, kuten tekstiviestit tai dataliikenne. Liittymän avausmaksu sopimusperusteisissa jälkilaskutettavissa matkapuhelinliittymissä on alle 4 euroa.

²⁵ HE 112/2002, s.154 ja HE 150/2006, s. 21.

LUONNOS

4.9 Yhteenvedo

Yhteenvedona edellä esitetystä nimeämistarpeen arvioinnista voidaan todeta, että yleispalveluyrityksen nimeämistä pidettiin välttämättömänä edellä mainituissa 160 kunnassa, joka lukumääräisesti vastaa noin kolmasosaa Suomen kunnista. Yhteensä nämä kunnat kattavat noin 55 % Suomen maapinta-alasta.

Viestintävirasto katsoi, että seuraavien kuntien alueelle ei ollut välttämätöntä nimetä yleispalveluyritystä:

Alastaro, Anjalankoski, Artjärvi, Asikkala, Askainen, Askola, Aura, Dragsfjärd, Elimäki, Espoo, Evijärvi, Finström, Forssa, Geta, Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Halikko, Halsua, Hankasalmi, Hanko Hattula, Hauho, Helsinki, Hirvensalmi, Honkajoki, Hollola, Houtskari, Humppila, Hyrynsalmi, Hyvinkää, Hämeenkoski, Hämeenlinna, Iisalmi, Iitti, Ikaalinen, Ilmajoki, Ilomantsi, Iniö, Inkoo, Isojoki, Janakkala, Jokioinen, Jomala, Joroinen, Joutsa, Joutseno, Jurva, Juva, Jyväskylä, Jämijärvi, Järvenpää, Kaarina, Kajaani, Kalajoki, Kalvola, Kangasniemi, Kannus, Karijoki, Karjaa, Karjalohja, Karkkila, Karstula, Karvia, Kauniainen, Kaustinen, Keitele, Kemiö, Kempele, Kerava, Kerimäki, Kesälahti, Keuruu, Kihniö, Kiikala, Kiikoinen, Kiiminki, Kinnula, Kisko, Kiuruvesi, Kivijärvi, Kokemäki, Konnevesi, Korpilahti, Kotka, Kouvola, Kruunupyy, Kuhmalampi, Kuhmoinen, Kuopio, Kuortane, Kuru, Kuusjoki, Kylmäkoski, Kyyjärvi, Kärkölä, Kärämäki, Köyliö, Lahti, Laitila, Lammi, Lapinjärvi, Lappajärvi, Lavia, Lehtimäki, Leivonmäki, Lemland, Lempäälä, Lemu, Lepävirta, Lestijärvi, Lieksa, Lieto, Liljendal, Lohja, Loimaa, Loppi, Loviisa, Luhanka, Lumijoki, Lumparland, Luumäki, Luvia, Maarianhamina, Marttila, Masku, Mellilä, Merijärvi, Merimasku, Mikkeli, Mouhijärvi, Muhos, Multia, Muurla, Myrskylä, Mäntsälä, Mänttä, Mäntyharju, Naantali, Nilsia, Nivala, Nousiainen, Nurmijärvi, Oripää, Oulainen, Oulu, Oulunsalo, Padasjoki, Paltamo, Parainen, Parkano, Perho, Pernaja, Perniö, Pertteli, Pertunmaa, Pietarsaari, Pihtipudas, Piikkiö, Piippola, Pirkkala, Pohja, Pomarkku, Pornainen, Porvoo, Pukkila, Pulkki, Punkaharju, Punkalaidun, Puolanka, Puumala, Pyhärinta, Pälkäne, Pöytyä, Raisio, Rantasalmi, Rantsila, Rautalampi, Rautjärvi, Reisjärvi, Renko, Riihimäki, Ristiina, Ristijärvi, Ruokolahti, Ruovesi, Rusko, Rymättylä, Rääkkylä, Saarijärvi, Salo, Sammatti, Sauvo, Savitaipale, Savonranta, Sievi, Siikainen, Siikajoki, Soini, Somero, Sonkajärvi, Sotkamo, Sulkava, Sund, Suomenniemi, Suomusjärvi, Suomussalmi, Suonenjoki, Särkisalo, Taipalsaari, Taivassalo, Tammela, Tammisaari, Tampere, Teuva, Tohmajärvi, Toholampi, Toivakka, Turku, Tuulos, Tuusniemi, Tuusula, Tyrnävä, Töysä, Ullava, Urjala, Uusikaupunki, Vaala, Vahto, Valkeakoski, Vammala, Vampula, Vantaa, Varpaisjärvi, Velkua, Vesanto, Veteli, Vieremä, Vihti, Vihti, Viitasaari, Vilppula, Vimpeli, Virolahti, Virrat, Vårdö, Västanfjärd, Yli-Ii, Ylikiminki, Ylivieska, Ylämaa, Yläne, Ypäjä, Äetsä, Ähtäri ja Äänekoski

Viestintävirasto tulee seuraamaan yleispalvelun saatavuutta yllä mainituissa kunnissa. Mikäli käyttäjien mahdollisuus saada palveluja näiden kuntien alueella näyttää yleispalveluyrityksen nimeämättä jättämisen johdosta heikentyvän, tulee Viestintävirasto viipymättä arvioimaan yleispalveluyrityksen nimeämistarpeen näiden kuntien osalta uudestaan ja tarvittaessa nimeää kuntiin yleispalveluyrityksiä.

5. YLEISPALVELUYRITYSTEN VALINTA**5.1 Arvioinnin lähtökohdat**

Viestintämarkkinalain mukaan yleispalveluyritykseksi tulee nimetä teleyritys, jolla on parhaat edellytykset viestintämarkkinalain tavoitteet täyttävän yleispalvelun tarjontaan. Lain yleisenä tavoitteena on edistää palvelujen tar-

LUONNOS

jontaa ja käyttöä viestintäverkoissa sekä varmistaa, että viestintäverkkoja ja viestintäpalveluita on kohtuullisin ehdoin kaikkien teleyritysten ja käyttäjien saatavilla koko maassa. Lisäksi tavoitteena on huolehtia siitä, että Suomessa saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään ovat käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisia, keskenään kilpailevia, teknisesti kehittyneitä, laadultaan hyviä, toimintavarmoja ja turvallisia sekä hinnaltaan edullisia.

Yleispalvelua koskevan sääntelyn keskeinen tarkoitus on turvata puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen saatavuus koko maassa. Viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevan sääntelyn uudistamisen yhdeksi tavoitteeksi on lain perusteluissa lisäksi nimenomaisesti mainittu uusien tekniikoiden käyttöönoton ja yleistymisen edistäminen.²⁶ Yleispalvelun tarjontaa ei laissa enää ole sidottu yksinomaan kiinteään puhelinverkkoon. Myöskään yleispalveluyrityksiä nimettäessä ei siten voida suosia mitään tiettyä tekniikkaa, vaan laissa asetetut vaatimukset täyttävää yleispalvelua voidaan tarjota minkä tahansa viestintäverkon välityksellä.

Viestintävirasto kiinnitti teleyritysten paremmuusvertailussa ensisijassa huomiota teleyritysten teknis-taloudellisiin edellytyksiin tarjota yleispalvelua sekä yritysten tarjoamien palvelujen laatutasoon.

Yleispalvelun saatavuuden turvaamista koskevan tavoitteen katsottiin edellyttävän, että yleispalveluyrityksiksi tuli nimetä ainoastaan sellaisia teleyrityksiä, joilla arvioitiin olevan riittävät taloudelliset voimavarat yleispalveluvelvoitteen täyttämiseksi. Yleispalveluyritysten tulee voida taata käyttäjille tarjottujen palvelujen jatkuvuus. Lähtökohtaisesti tämän tavoitteen katsottiin täyttyvän parhaiten nimeämällä yleispalveluyritykseksi teleyritys, joka tarjoaa palveluja tietyn kunnan alueella kattavimmassa viestintäverkossa. Viestintäviraston näkemyksen mukaan yleispalvelutuotteen tarjonta edellyttää käytännössä useimmiten, että yritys hallinnoi tilaajayhteysverkkoa sekä keskus- ja runkoverkkoa kyseisellä maantieteellisellä alueella. Lisäksi yleispalveluyrityksen tulee tarjota tilaajayhteysverkon avulla yleispalveluna tarjottavaksi soveltuvaa puhelin- ja tiedonsiirtopalvelua.

Yleispalveluyrityksen valinnassa tulee viestintämarkkinalain perustelujen mukaan pyrkiä ensisijaisesti varmistamaan palvelun tarjoaminen kustannustehokkaasti.²⁷ Teleyrityksen teknis-taloudellisia edellytyksiä arvioitaessa kiinnitettiin huomiota myös siihen, minkä teleyrityksen voitiin olettaa kykenevän tarjoamaan käyttäjien tarvitsemat yhteydet tietyllä maantieteellisellä alueella pienimmin mahdollisin lisäinvestoinnein.

Yleispalveluyrityksen tarjoamien palveluiden tulee lain perustelujen mukaan olla laadultaan hyviä. Viestintävirasto arvioi tietyllä alueella toimivien teleyritysten palveluiden laatua tietyjen yleispalveludirektiivin liitteessä III määriteltyjen muuttujien perusteella.²⁸ Muuttujia, joiden avulla teleyrityksen tarjoamien palvelujen laatua arvioitiin, olivat liittymien toimitusaika ja viankorjausaika. Lisäksi palvelujen laadun vertailussa kiinnitettiin huomiota teleyritysten viestintäverkkojen edistyneisyyteen. Tämän katsottiin vastaavan lakimuutoksen tavoitetta uusien tekniikoiden käyttöönoton ja yleistymisen edistämisestä.

Mikäli yleispalveluyrityksen valintaa tietyn kunnan osalta ei ollut mahdollista tehdä edellä kuvattujen ensisijaisten valintaperusteiden nojalla, tarkasteltiin täydentävinä perusteina näiden ohella teleyritysten halukkuutta toimia

---

²⁶ HE 150/2006, s. 14.

²⁷ HE 150/2006, s. 22.

²⁸ HE 150/2006, s. 22.

LUONNOS

yleispalveluyrityksinä, tarjolla olevien palvelujen hintatasoa sekä eräiden käyttäjien erityisryhmien tarpeita.

Yleispalveluyrityksen valintaa ei Viestintäviraston näkemyksen mukaan voida perustaa teleyrityksen vapaaehtoisuudelle. Teleyrityksen halukkuuteen toimia yleispalveluyrityksenä voidaan kuitenkin kiinnittää huomiota valittaessa yleispalveluyritystä muutoin hyvin tasavahvoina pidettävien teleyritysten välillä.

Viestintämarkkinalain yleispalvelua koskevan sääntelyn tarkoituksena on turvata käyttäjien mahdollisuus saada yleispalveluvelvoitteen piiriin kuuluvia palveluja kohtuullisella hinnalla. Palvelujen hintatasoon tulee Viestintäviraston käsityksen mukaan kiinnittää huomiota jo yleispalveluyrityksen nimeämistarvetta arvioitaessa. Mikäli yleispalveluliittymän hintataso jollain maantieteellisellä alueella on merkittävästi yleistä hintatasoa korkeampi, voi tämä aiheuttaa tarpeen nimetä kyseiselle alueelle yleispalveluyritys. Teleyritysten tarjoamien palvelujen hintoja voidaan kuitenkin vertailla myös yleispalveluyritystä valittaessa.

Viestintämarkkinalain eräänä yleisenä tavoitteena on huolehtia, että käyttäjien saatavilla olevat mahdollisuudet televiestintään ovat heidän kohtuullisten tarpeidensa mukaisia. Käyttäjien kohtuulliset tarpeet vaihtelevat viestintämarkkinoilla yhteiskuntakehityksen ja teknisen kehityksen mukana. Kohtuullisilla tarpeilla viitataan säännöksessä myös käyttäjien erityisryhmien, kuten vammaisten käyttäjien tarpeisiin. Yleispalveluyrityksen valinnassa voidaan Viestintäviraston näkemyksen mukaan kiinnittää huomiota myös siihen, millä tavoin yrityksen tarjoama palvelu täyttää vammaisten tai muiden käyttäjien erityisryhmien tarpeet.²⁹ Tällaisista muista käyttäjien erityisryhmistä voidaan nostaa esiin sähköliherkät viestintäpalvelujen käyttäjät, joiden asemaan eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta kiinnitti lakiesityksestä antamassaan lausunnossa huomiota.

5.2 Teleyrityksen teknis-taloudelliset edellytykset toimia yleispalveluyrityksenä

5.2.1 Teleyrityksen hallinnoimien yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuus

Teleyritysten teknis-taloudellisia edellytyksiä toimia yleispalveluyrityksenä tietyn kunnan alueella vertailtiin teleyritysten viestintäverkkojen kattavuuden perusteella. Vertailussa otettiin huomioon kunkin teleyrityksen yleispalvelun tarjontaan soveltuvat viestintäverkot.

Vähintään 64 kbit/s tiedonsiirtoon kykenevien kiinteiden puhelinverkkojen kattavuutta arvioitiin suhteuttamalla kyseisen verkon tietyn kunnan alueella sijaitsevien tilaajayhteyksien lukumäärä kunnassa sijaitsevien vakituisten asuntojen ja muiden rakennusten yhteismäärään. Viestintäviraston näkemyksen mukaan näin saatu peittoprosentti oli paras arvio siitä, kuinka suuren osan kyseisen kunnan alueella sijaitsevista kotitalous- ja yritysasiakkaita kiinteä puhelinverkko kattoi.

Kiinteitä puhelinverkkoja vastaavasti yleispalveluntarjontaan soveltuvien kaksisuuntaistettujen kaapelitelevisioverkkojen kattavuutta arvioitiin suhteuttamalla laajakaistapalveluja tarjoavaan kaapelitelevisioverkkoon liitettyjen asuntokuntien määrä kunnassa sijaitsevien vakituisten asuntojen ja muiden rakennusten yhteismäärään. GSM/GPRS-kykyisten matkaviestinverkkojen sekä Flash-OFDM -verkon kattavuutta puolestaan arvioitiin teleyritysten ilmoittamien viestintäverkkojen kuntakohtaista maantieteellistä peittoprosenttia koskevien tietojen perusteella. Myös WiMAX-verkkojen kattavuuden arvioinnissa käytettiin lähteenä teleyritysten ilmoittamia tietoja .

²⁹ HE 150/2006, s. 22.

LUONNOS

Paremmuusvertailun suorittamiseksi kunkin teleyrityksen tietyn kunnan alueella sijaitsevien viestintäverkkojen kattavuutta kuvaavat suhdeluvut laskettiin yhteen. Teleyritykset sijoitettiin yhteenlaskettujen lukujen perusteella paremmuusjärjestykseen. Jatkovertailuun valittiin tämän arvioinnin vaiheen jälkeen sellaiset teleyritykset, joiden tietyn kunnan alueella sijaitsevien viestintäverkot yhteensä kattoivat koko kunnan alueen.

Arvioinnin tämän vaiheen perusteella voitiin suorittaa seuraavat yleispalveluyritysten valinnat:

Alahärmä - Elisa Oyj, Brändö - TeliaSonera Finland Oyj, Eno - Elisa Oyj, Enontekiö - TeliaSonera Finland Oyj, Eurajoki - DNA Oy, Inari - TeliaSonera Finland Oyj, Jämsä - TeliaSonera Finland Oyj, Jämsänkoski - TeliaSonera Finland Oyj, Kemi - TeliaSonera Finland Oyj, Kemijärvi - TeliaSonera Finland Oyj, Kittilä - TeliaSonera Finland Oyj, Kolari - TeliaSonera Finland Oyj, Korpoo - TeliaSonera Finland Oyj, Kumlinge - TeliaSonera Finland Oyj, Kuusamo - TeliaSonera Finland Oyj, Miehikkälä - TeliaSonera Finland Oyj, Muonio - TeliaSonera Finland Oyj, Mustasaari - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Nauvo - TeliaSonera Finland Oyj, Närpiö - TeliaSonera Finland Oyj, Outokumpu - Elisa Oyj, Parikkala - TeliaSonera Finland Oyj, Pelkosenniemi - TeliaSonera Finland Oyj, Pello - TeliaSonera Finland Oyj, Posio - TeliaSonera Finland Oyj, Pyhäjoki - Pohjanmaan Puhelin Oy, Raahen - Pohjanmaan Puhelin Oy, Rauma - DNA Oy, Rovaniemi - TeliaSonera Finland Oyj, Salla - TeliaSonera Finland Oyj, Savukoski - TeliaSonera Finland Oyj, Simo - TeliaSonera Finland Oyj, Sipoo - Elisa Oyj, Sodankylä - TeliaSonera Finland Oyj, Sottunga - TeliaSonera Finland Oyj, Tervola - TeliaSonera Finland Oyj, Utajärvi - DNA Oy ja Utsjoki - TeliaSonera Finland Oyj

Harvaanasutuissa kunnissa toimivien teleyritysten teknis-taloudellisia edellytyksiä arvioitaessa kiinnitettiin lisäksi huomiota siihen, hallinnoivatko teleyritykset langattomia viestintäverkkoja. Lähtökohtaisesti langattomia verkkoja hallinnoiville teleyrityksille katsottiin koituvan suhteellisesti pienemmän rasitteen yleispalveluvelvoitteen täyttämistä kuin yksinomaan kiinteässä verkossa toimiville teleyrityksille.

Arvioinnin tässä vaiheessa langattomia viestintäverkkoja hallinnoivat teleyritykset asetettiin etusijalle kiinteissä viestintäverkoissa toimiviin teleyrityksiin nähden. Kriteeri ei kuitenkaan muodostunut ratkaisevaksi vertailuperusteeksi minkään kunnan osalta.

5.3 Teleyrityksen tarjoamien palvelujen laatu

Teleyritysten paremmuusvertailun tässä vaiheessa kiinnitettiin huomiota käyttäjille tarjottujen puhelin- ja tiedonsiirtopalvelujen laatuun. Palvelujen laatua arvioitiin tiettyjen yleispalveludirektiivin liitteessä III määriteltujen muuttujien perusteella. Näistä käytettiin liittymän toimitusaikaa ja viian korjausaikaa koskevia muuttujia.

Liittymien toimitusaikojen vertailussa käytettiin muuttujana aikaa, jonka kuluessa joko 99 % tai 95 % kaikista teleyrityksiltä tilatuista liittymistä oli toimitettu käyttäjälle. Käytetyn muuttujan valinta riippui siitä, mitä tietoja kailta tietyn kunnan alueella toimivilta teleyrityksiltä oli saatavilla. Mikäli teleyritys tarjosi sekä kiinteitä liittymiä että matkapuhelinliittymiä, käytettiin vertailussa nopeinta toimitusaikaa. Pääsääntöisesti matkapuhelinliittymien toimitusajat olivat kiinteiden puhelinliittymien toimitusaikojen lyhyempiä.

Myös liittymien viiankorjausaikojen vertailussa käytettiin muuttujana aikaa, jonka kuluessa 95 % liittymien vikatilanteista oli korjattu. Mikäli teleyritys tarjosi sekä kiinteitä liittymiä että matkapuhelinliittymiä, käytettiin vertailus-

LUONNOS

sa nopeinta viankorjausaikaa. Kiinteän puhelinverkon viankorjausajat olivat useimmissa tapauksissa matkapuhelinverkon viankorjausajkoja lyhyempiä.

Yleispalveludirektiivissä määriteltyjen muuttujien lisäksi palvelujen laatua koskevana muuttujana käytettiin teleyrityksen edistyneempien viestintäverkkojen kattavuutta kyseisen kunnan alueella. Tämän muuttujan käyttöä pidettiin perusteltuna, koska yleispalvelua koskevan lakimuutoksen eräänä tavoitteena oli edistää uusien tekniikoiden käyttöönottoa.

Edistyneimpinä viestintäverkkoina pidettiin tarkastelussa laajakaistaverkkoja sekä EDGE- ja 3G-tasoisia matkaviestinverkkoja. Laajakaistaverkkojen kattavuutta arvioitiin suhteuttamalla vähintään 256 kbit/s tiedonsiirtoon kykenevän viestintäverkon asiakaspeitto kunnassa sijaitsevien vakituisten asuntojen ja muiden rakennusten yhteismäärään. Matkaviestinverkkojen kattavuutta arvioitiin teleyritysten ilmoittamien viestintäverkkojen kunta-kohtaista peittoprosenttia koskevien tietojen perusteella.

Vertailun suorittamiseksi teleyritykset asetettiin kunkin edellä mainitun palvelun laatua mittaavan muuttujan osalta erikseen paremmuusjärjestykseen.

Arvioinnin tämän vaiheen perusteella voitiin suorittaa seuraavat yleispalveluyritysten valinnat:

Akaa - TeliaSonera Finland Oyj, Alajärvi - Alajärven Puhelinosuuskunta, Alavieska - DNA Oy, Alavus - TeliaSonera Finland Oyj, Eckerö - Ålands Telefonandelslag, Enonkoski - TeliaSonera Finland Oyj, Eura - DNA Oy, Hamina - TeliaSonera Finland Oyj, Hammarland - Ålands Telefonandelslag, Harjavalta - DNA Oy, Hartola - DNA Oy, Heinola - DNA Oy, Heinävesi - TeliaSonera Finland Oyj, Himanka - Pohjanmaan Puhelin Oy, Huittinen - DNA Oy, Ii - TeliaSonera Finland Oyj, Imatra - TeliaSonera Finland Oyj, Isokyrö - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Jaala - TeliaSonera Finland Oyj, Juankoski - TeliaSonera Finland Oyj, Juuka - TeliaSonera Finland Oyj, Juupajoki - Elisa Oyj, Kaavi - TeliaSonera Finland Oyj, Kangasala - Elisa Oyj, Kankaanpää - DNA Oy, Kannonkoski - TeliaSonera Finland Oyj, Karttula - DNA Oy, Kaskinen - TeliaSonera Finland Oyj, Kauhajoki - TeliaSonera Finland Oyj, Keminmaa - TeliaSonera Finland Oyj, Kestilä - TeliaSonera Finland Oyj, Kirkkonummi - Elisa Oyj, Kitee - TeliaSonera Finland Oyj, Kiukainen - DNA Oy, Kokkola - Kokkolan Puhelin Oy, Korsnäs - TeliaSonera Finland Oyj, Korttesjärvi - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Koski TI - Härkätien Puhelin Oy, Kristiinankaupunki - TeliaSonera Finland Oyj, Kuhmo - TeliaSonera Finland Oyj, Kurikka - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Kustavi - DNA Oy, Kuusankoski - TeliaSonera Finland Oyj, Kälviä - Kokkolan Puhelin Oy, Kökar - TeliaSonera Finland Oyj, Laihia - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Lapinlahti - TeliaSonera Finland Oyj, Lappeenranta - TeliaSonera Finland Oyj, Lappi - DNA Oy, Laukaa - TeliaSonera Finland Oyj, Lemi - TeliaSonera Finland Oyj, Liminka - DNA Oy, Liperi - TeliaSonera Finland Oyj, Lohtaja - Pohjanmaan Puhelin Oy, Luoto - Jakobstadsnedjens Telefon Ab, Maalahti - TeliaSonera Finland Oyj, Maaninka - DNA Oy, Merikarvia - TeliaSonera Finland Oyj, Muurame - TeliaSonera Finland Oyj, Mynämäki - DNA Oy, Nastola - DNA Oy, Noormarkku - TeliaSonera Finland Oyj, Nummi-Pusula - DNA Oy, Nurmes - TeliaSonera Finland Oyj, Nurmo - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Oravainen - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Paimio - Elisa Oyj, Pedersören kunta - TeliaSonera Finland Oyj, Pieksämäki - TeliaSonera Finland Oyj, Pielavesi - TeliaSonera Finland Oyj, Petäjävesi - TeliaSonera Finland Oyj, Polvijärvi - TeliaSonera Finland Oyj, Pudasjärvi - TeliaSonera Finland Oyj, Pyhtää - TeliaSonera Finland Oyj, Pyhäjärvi - TeliaSonera Finland Oyj, Pyhäntä - TeliaSonera Finland Oyj, Pyhäselkä - TeliaSonera Finland Oyj, Pylkönmäki - TeliaSonera Finland Oyj, Ranua - TeliaSonera Finland Oyj, Rautavaara - TeliaSonera Finland Oyj, Ruotsinpyhtää - TeliaSonera Finland Oyj, Saltvik - Ålands Telefonandelslag, Savonlinna - TeliaSonera Finland Oyj, Seinäjoki - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Siilinjärvi - DNA Oy, Siuntio - Elisa

LUONNOS

Oyj, Sysmä - DNA Oy, Säskylä - DNA Oy, Taivalkoski - TeliaSonera Finland Oyj, Tarvasjoki - DNA Oy, Tervo - DNA Oy, Tornio - TeliaSonera Finland Oyj, Ulvila - DNA Oy, Uurainen - TeliaSonera Finland Oyj, Uusikaarlepyy - TeliaSonera Finland Oyj, Valkeala - TeliaSonera Finland Oyj, Valtimo - TeliaSonera Finland Oyj, Varkaus - TeliaSonera Finland Oyj, Vehmaa - DNA Oy, Vähäkyrö - DNA Oy, Vöyri-Maksamaa - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Ylihärmä - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Ylistaro - Elisa Oyj, Ylitornio - TeliaSonera Finland Oyj ja Ylöjärvi - Elisa Oyj

5.4 Teleyritysten hallinnoimien yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuuden vertailu

Niiden kuntien osalta, joissa edellä kuvattujen arvioinnin vaiheiden jälkeen toimi kaksi tai useampia tasavahvoja teleyrityksiä, tarkasteltiin edellä kohdassa 5.2.1 määriteltyä yleispalvelun tarjontaan soveltuvien viestintäverkkojen kattavuuteen perustuvaa teleyritysten paremmuusjärjestystä. Jos tällä perusteella oli mahdollista suorittaa valinta, valittiin yleispalveluyritykseksi se teleyritys, jonka yleispalvelun tarjontaan soveltuva verkko oli kyseisen kunnan alueella kattavin.

Arvioinnin tämän vaiheen perusteella voitiin suorittaa seuraavat yleispalveluyritysten valinnat:

Haukipudas - DNA Oy, Hausjärvi - Elisa Oyj, Hämeenkyrö - Elisa Oyj, Joensuu - Elisa Oyj, Jyväskylän mlk - Elisa Oyj, Kontiolahti - Elisa Oyj, Nakkila - DNA Oy, Nokia - Elisa Oyj, Orimattila - DNA Oy, Orivesi - Elisa Oyj, Pori - DNA Oy ja Vesilahti - Elisa Oyj

5.5 Teleyrityksen halukkuus toimia yleispalveluyrityksenä

Mikäli jonkin kunnan alueelle ei ollut voitu valita yleispalveluyritystä minäkään edellä kuvatun arvioinnin vaiheen perusteella, kiinnitettiin huomiota teleyritysten halukkuuteen toimia yleispalveluyrityksenä.

Arvioinnin tämän vaiheen perusteella voitiin suorittaa seuraavat yleispalveluyritysten valinnat:

Föglö - Mariehamns Telefon Ab, Jalasjärvi - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Kauhava - Vaasan Läänin Puhelin Oy, Lapua - Vaasan Läänin Puhelin Oy ja Vaasa - Vaasan Läänin Puhelin Oy

5.6 Käyttäjien erityisryhmien tarpeiden huomiointi

Vammaisia viestintäpalvelujen käyttäjiä edustavat järjestöt sekä Valtakunnallinen vammaisneuvosto kiinnittivät yleispalveluyrityksen nimeämisessä noudatettavaa menettelyä koskevasta muistiosta antamissaan lausunnoissaan huomiota aistivammaisien käyttäjien tarpeeseen saada yleispalvelun määritelmän mukaista nopeampia tiedonsiirtoyhteyksiä sekä mahdollisuuteen käyttää hätäpalveluja tekstiviestillä. Suomen Sähköliherkät ry puolestaan korosti omassa launnossaan sähköliherkkien käyttäjien tarvetta saada peruspuhelinpalvelut kiinteällä puhelinliittymällä toteutettuna.

Viestintävirastolla ei ole mahdollisuutta määritellä yleispalveluvollisuuden sisältöä viestintämarkkinalain mukaista määritelmää laajemmaksi. Tästä johtuen yleispalveluvollisuuden ei voida katsoa sisältävän käyttäjän oikeutta saada laajakaistapalveluja. Jos johonkin kuntaan kuitenkin katsottiin yleispalvelun tarjonnan turvaamiseksi välttämättömäksi nimetä yleispalveluyritys, kiinnitettiin yrityksen valinnassa edellä kuvatusti huomiota siihen, miten edistyneitä alueella toimivien teleyritysten viestintäverkot olivat. Viestintä-

LUONNOS

täviraston näkemyksen mukaan tämä valinnan peruste edistää myös aisti-
vammaisten käyttäjien tarpeiden huomiointia.

Viestintävirastolla ei ole mahdollisuutta tässä yhteydessä asettaa hätäpalve-
luja tai yleispalveluliittymän teknistä toteuttamistapaa koskevia vaatimuk-
sia. Suomen Sähköyliherkät ry:n lausunnon johdosta Viestintävirasto kui-
tenkin toteaa, että yli 90 %:ssa kunnista, joiden alueelle yleispalveluyrityk-
sen nimeämistä pidettiin tarpeellisena, nimettiin teleyritys, joka tarjoaa pal-
veluja kiinteässä puhelinverkossa taikka kiinteässä ja matkapuhelinverkos-
sa.

5.7 Viestintäviraston päätös yleispalveluyritysten nimeämisestä

Viestintävirasto nimeää yleispalveluyrityksiksi seuraavat teleyritykset:

Teleyritys	Kunta
Alajärven Puhelinosuuskunta	Alajärvi
DNA Oy	Alavieska, Eura, Eurajoki, Harjavalta, Hartola, Haukipudas, Heinola, Huittinen, Kankaanpää, Karttula, Kiukainen, Kustavi, Lappi, Liminka, Maaninka, Mynämäki, Nakkila, Nastola, Nummi-Pusula, Orimattila, Pori, Rauma, Siilinjärvi, Sysmä, Säkylä, Tarvasjoki, Tervo, Ulvila, Utajärvi, Vehmaa, Vähäkyrö
Elisa Oyj	Alahärmä, Eno, Hausjärvi, Hämeenkyrö, Joensuu, Juupajoki, Jyväskylän mlk, Kangasala, Kirkkonummi, Kontiolahti, Nokia, Outokumpu, Orivesi, Paimio, Siipoo, Siuntio, Vesilahti, Ylistaro, Ylöjärvi
Härkätien Puhelin Oy	Koski TL
Jakobstadsnedjens Telefon Ab	Luoto
Kokkolan Puhelin Oy	Kokkola, Kälviä
Mariehamns Telefon Ab	Föglö
Pohjanmaan Puhelin Oy	Himanka, Lohtaja, Pyhäjoki, Raahе
TeliaSonera Finland Oyj	Akaa, Alavus, Brändö, Enonkoski, Enontekiö, Hamina, Heinävesi, Ii, Imatra, Inari, Jaala, Juankoski, Juuka, Jämsä, Jämsänkoski, Kaavi, Kannonkoski, Kaskinen, Kauhajoki, Kemi, Kemijärvi, Keminmaa, Kestilä, Kitee, Kittilä, Kolari, Korppoo, Korsnäs, Kristiinankaupunki, Kuhmo, Kumlinge, Kuusamo, Kuusankoski, Kökar, Lapinlahti, Lappeenranta, Laukaa, Lemi, Liperi, Maalahti, Merikarvia, Miehikkälä, Muonio, Muurame, Nauvo, Noormarkku, Nurmes, Närpiö, Parikkala, Pedersören kunta, Pelkosenniemi, Pello, Pieksämäki, Pielavesi, Petäjävesi, Polvijärvi, Posio, Pudasjärvi, Pyhtää, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Pyhäselkä, Pylkönmäki, Ranua, Rautavaara, Rovaniemi, Ruotsinpyhtää, Salla, Savonlinna, Savukoski, Simo, Sodankylä, Sottunga, Taivalkoski, Tervola, Tornio, Utsjoki, Uurainen, Uusikaarlepyy, Valkeala, Valtimo, Varkaus, Ylitornio
Vaasan Läänin Puhelin Oy	Isokyrö, Jalasjärvi, Kauhava, Korttesjärvi, Kurikka, Laihia, Lapua, Mustasaari, Nurmo, Oravainen, Seinäjoki, Vaasa, Vöyri-Maksamaa, Ylihärmä

LUONNOS

Ålands Telefonandelslag	Eckerö, Hammarland, Saltvik
-------------------------	-----------------------------

Teleyritykset ovat niiden kuntien alueella, joissa ne on nimetty yleispalveluyrityksiksi, velvollisia maantieteellisestä paikasta riippumatta tarjoamaan kohtuullisella hinnalla liittymän yleiseen viestintäverkkoon käyttäjän vakinaisessa asuin- tai sijaintipaikassa. Liittymä on toimitettava kohtuullisessa ajassa tilauksesta.

6. LAINKOHDAT

Viestintämarkkinalaki 59 §, 60 c §, 61 § ja 73 §.